

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.498/2017/12.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

. Tanczos Rita előadó bíró

é dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Gál és Társa Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: Dr. Gál Andrea ügyvéd,

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Pusztai Attila ügyvéd

A per tárgya: rendkívüli lemondás jogszerűségének
megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.20.858/2016/7.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.16/2015/21.

Rendelkező rész

A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.858/2016/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint és 2700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban le nem rótt 568.250 (ötszázhatvannyolcezer-kettőszázötven) forint illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint az alperes az ... Város Önkormányzat Képviselő-testülete által alapított és

irányított intézmény, előirányzatai felett teljes jogkörrel rendelkező, önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv. A felperes 1983. augusztus 29-étől állt munkaviszonyban, illetve közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél, illetve jogelődeinél, 1999. szeptember 1-jétől annak vezetői feladatait látta el.

- [2] A 2014. októberéből hivatalban lévő polgármester 2014. december 5-én kelt „jutalomkeret meghatározása” tárgyú levelében arról tájékoztatta a felperest, mint az alperesi intézmény vezetőjét, hogy az intézmény 2014. évi bérmaradványából bruttó 419.870 forint fizethető ki jutalomként az alkalmazottaknak és az egy közalkalmazottra jutó nettó összeg 10.000 forint. A levélben foglaltakra tekintettel a felperes 2014. december 19-én a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 29. §-ára hivatkozva rendkívüli lemondással megszüntette közalkalmazotti jogviszonyát. Ezt azzal indokolta, hogy ... polgármester utasításával elvonta a hatáskörét és a döntési jogkörébe tartozó jutalom kérdésében önhatalmúlag döntött, illetve utasította őt. A levélben foglaltakat a felperes akként értékelte, hogy a polgármester e magatartásával súlyosan megsértette együttműködési kötelezettségét és a jóhiszemű joggyakorlás követelményét és aláasta bizalmát a közalkalmazotti jogviszonya fenntarthatóságát illetően.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy jogviszonyát jogszerűen szüntette meg rendkívüli lemondással, ennek megfelelően 12 havi távolléti díjának megfelelő összegű 6.494.320 forint végkielégítés, valamint 8 hónap felmentési időre járó távolléti díjként 3.247.160 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetében megismételte a rendkívüli lemondásában foglaltakat, és arra hivatkozott, hogy a polgármester 2014. december 5-én kelt levelében foglalt utasításával elvonta hatáskörét amikor az ő felelősségi körébe tartozó jutalom kérdésében döntött. Hivatkozott továbbá arra, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 7. §-a szerinti joggal való visszaélés történt, ellehetetlenítési folyamat zajlott vele szemben és ennek keretében a polgármesteri levél lényegét tekintve az intézményvezetői beosztásból való eltávolítását célozta.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, egyúttal viszontkeresetet terjesztett elő annak megállapítására, hogy a rendkívüli lemondás jogellenes volt és erre figyelemmel 6 havi távolléti díjának megfelelő összegű 2.435.370 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni a felperest.
- [5] Álláspontja szerint a sérelmezett polgármesteri levél nem utasítást tartalmazott. Kifejtette, hogy az előirányzat alapvetően tervezett pénz és gyakran előfordul, hogy a bevételi előirányzat nem a tervezetnek megfelelően alakul, így a kiadási előirányzatok sem teljesíthetőek a tervezett ütemben és mértékben. A polgármester

mindössze egy tájékoztatást küldött a felperesnek, melyben megfogalmazta, hogy a bevételi előirányzatok nem teljesülése következtében nem képes megfelelő mértékű fedezetet biztosítani a tervezett jutalmak kifizetésére. Utalt e körben az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) meghatározott paragrafusaira rámutatva, hogy az önkormányzat 2014. évi költségvetése vonatkozásában a tervezett bevételi előirányzatok mintegy 82 millió forinttal kisebb mértékben teljesültek, míg a kiadási előirányzatok változatlanok maradtak. Viszontkeresetét arra alapította, hogy a rendkívüli lemondás jogellenes volt, a polgármester szándéka nem utasítás adására vagy a hatáskör elvonására irányult, csupán a munkáltatói joggyakorlás keretében a 2014. évi költségvetéssel kapcsolatban kialakult helyzet következtében a jóhiszeműség és a tisztesség követelményét szem előtt tartva tájékoztatta a felperest arról, hogy a bevételek elmaradása miatt mindössze a bérmaradvány negyed részét tudják biztosítani az intézmények számára.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [6] A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.16/2015/21.számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 2.435.370 forintot, valamint 309.300 forint perköltséget, míg az eljárási illetéket az állam viseli.
- [7] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a 2014. december 5-i levélhez hasonló megfogalmazású leveleket a felperes intézményvezetőként már a korábbi években is kapott a korábbi polgármestertől. Ehhez képest a 2014. december 5-én kelt levél szövege sem mutatott jelentős eltérést, mindkét esetben az alkalmazottak részére kifizethető jutalom mértékének meghatározásáról volt szó. A korábbiakban az alkalmazottak jutalmának összege közvetve a bérmegetakarítás és az intézményvezetői járandóság különbözeteként egy matematikai műveletet követően volt meghatározható, míg az új polgármester kifejezetten megjelölte levelében a szétosztható összeget. A többletinformáció az egy alkalmazottra jutó mértéket közlő második mondat volt, amely inkább tájékoztató, informáló jellegű, és nem utasító nyilatkozat volt, abból nem lehetett kiolvasni azt, hogy a felosztási metódustól nem térhetett a felperes.
- [8] Amennyiben az intézményvezetőnek ezzel kapcsolatban kételyei voltak, úgy elvárható lett volna a rendkívüli lemondás benyújtását megelőzően a helyzet tisztázása a Kjt. 2. § (3) bekezdése értelmében alkalmazandó Mt. 6. § (2) bekezdése alapján. Mindezt alátámasztja a korábban e körben folytatott gyakorlat is. Mivel a felperes rendkívüli lemondása jogellenes volt, ezzel kapcsolatban járandóságokra nem tarthatott igényt, és az alperes jogszerűen terjesztett elő a felperes jogellenes jogviszony megszüntetésével kapcsolatban marasztalási igényt.
- [9] A felperes fellebbezése folytán eljáró Székesfehérvári Törvényszék

2.Mf.20.858/2016/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte a felperest 77.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére. Határozatában a törvényszék kifejtette, hogy a rendkívüli lemondás jogszerűségének megítélése szempontjából kizárólag a közalkalmazotti nyilatkozat indokolásában rögzítetteknek volt relevanciája, az utóbb előadott körülményeknek, okoknak nem. A felperes a lemondásban döntése okaként az ellehetetlenítéshez vezető folyamatra nem hivatkozott, így az ezzel kapcsolatos perbeli előadásának nem volt jelentősége, a rendkívüli lemondáshoz vezető okok nem voltak kibővíthetőek.

- [10] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a hatáskörelvonás, mint lemondási ok megvalósulásának tényszerűségét illetően az elsőfokú bíróság minden tekintetben helytálló következtetésre jutott.
- [11] A felperes a per során hangsúlyozta, hogy nem a fenntartó által a jutalmazás céljából biztosított keretösszeg mértékét kifogásolta, rendkívüli lemondását az intézményvezetői differenciálást kizáró, hatáskörét csorbító polgármesteri rendelkezésére alapította. Mivel ezzel kapcsolatban kétsége merült fel, elvárható lett volna tőle a helyzet tisztázása, mely összhangban állt volna a korábbi gyakorlattal is.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

- [12] A jogerős ítélet ellen a felperes és annak indokolása ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A felperes kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet - mivel az sérti a Pp. 206. §-ában foglaltakat - helyezze hatályon kívül és hozzon a jogszabályoknak megfelelő új határozatot, illetve szükség esetén utasítsa az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára, valamint marasztalja az alperest a perköltségben.
- [13] Előadta, hogy a jutalmazásra fordítható pénzügyi keretet minden évben a polgármester közölte vele, mint intézményvezetővel. Ehhez képest ... polgármester 2014. december 5-i keltű levele a ...-nál megmaradt bérmegtakarítás összegét testületi felhatalmazás nélkül csökkentette - elvonva tőle annak lehetőségét, hogy a kigazdálkodott bérmegtakarítás teljes összegét a dolgozók között szétosztja. A szabálytalanul csökkentett összegű bérmegtakarítási keret vonatkozásában alkalmazottanként 10.000 forint összeg megfizetésére utasította, és nem biztosította számára az egyéni értékelés lehetőségét. Rendkívüli lemondásában kifogásolta, hogy a polgármester elvonta az intézményvezetői munkaköréből fakadó hatáskörét a dolgozók teljesítményének értékelésére és az ezzel összefüggő jutalmazására kiterjedő jogosítványát.
- [14] Érvelése szerint az eljáró bíróságok iratellenesen értelmezték a személyes meghallgatása során előadottakat, mely szerint differenciálhatott volna a jutalmazás során. E mondatot kiragadták a személyes meghallgatás során tett nyilatkozatából, illetve annak izolált értelmezése iratellenes ténymegállapítást eredményezett. Az általa elmondottak lényege az volt, hogy jogosítványát elvonták és lényegében feladatköre adminisztratív feladatok ellátására

szorítkozott.

- [15] Érvelése szerint a hatáskörelvonást az is megvalósította, hogy a bérmegetakarítás teljes összegét a polgármester nem bocsátotta a rendelkezésére, elvonva ezzel annak lehetőségét, hogy az egész összeget az alkalmazottak jutalmazására fordítsa. Ezzel kapcsolatban a polgármester a szükséges együttműködési kötelezettségének sem tett eleget. A bíróság indokolatlanul nem vizsgálta a teljes ellehetetlenítésére vonatkozó folyamatot, holott azt nem a rendkívüli lemondása indokolásának kiegészítéseként, hanem annak alátámasztásaként jelölte meg.
- [16] A jutalmazást a polgármesterrel folytatott élénk egyeztetés előzte meg, ezért érvelése szerint iratellenes az a megállapítása a törvényszéknek, hogy nem tett eleget együttműködési kötelezettségének és nem egyeztetett a polgármesterrel a jutalomról, mielőtt döntését meghozta. Mindezekből kitűnően a hatáskörelvonás tartalmának vizsgálata nem történt meg teljes körűen, holott ezt a személyes előadása és ... korábbi polgármester tanúvallomása is megerősítette.
- [17] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet - mivel az megfelel a jogszabály rendelkezéseinek - hatályában tartsa fenn és marasztalja a felperest a felülvizsgálati eljárás költségében.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [18] A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [19] A felperes felülvizsgálati kérelmében azt kifogásolta, hogy a Kúria nem derítette fel teljes mértékben a tényállást, a rendelkezésére álló bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte és helytelen ténybeli és jogi következtetésekre jutott.
- [20] A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A Kúria töretlen gyakorlata értelmében a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés. Az erre alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz (BH1995.193., BH1999.44.).
- [21] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet ilyen jellegű eljárási

fogyatékoságban nem szenved.

- [22] A Kjt. 29. § (1) bekezdése lehetőséget biztosít a közalkalmazott számára arra, hogy amennyiben a munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyából eredő lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy olyan magatartást tanúsít, amely a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi, rendkívüli lemondással azonnali hatállyal megszüntesse jogviszonyát.
- [23] A felperes a polgármester 2014. december 5-én kelt levelében foglaltakra figyelemmel arra tekintettel szüntette meg rendkívüli lemondással közalkalmazotti jogviszonyát, hogy a polgármester a levélben foglalt utasításával elvonta a hatáskörét és döntési jogkörét a jutalom kérdésében, önhatalmúlag döntött és utasította őt. Maga a felperes állította, hogy nem a fenntartó által a jutalmazás céljából biztosított keretösszeget kifogásolta, rendkívüli lemondását az intézményvezetői differenciálást kizáró, a hatáskörét csorbító rendelkezésekre alapította (6.M.16/21015/20. sorsz. irat második oldal). Ennek megfelelően kellő alap nélkül állította a felperes felülvizsgálati kérelmében, hogy a hatáskörelvonást a rendkívüli lemondásában nemcsak a jutalom differenciált szétosztása körében, hanem a jutalomkeret összeg megállapítása vonatkozásában is sérelmezte, amit az eljáró bíróságok nem vizsgáltak. A felperes azt kifogásolta, hogy az új polgármester a differenciált juttatás lehetőségét vonta el tőle, így jogszerűen folytatták le a bizonyítási eljárást az eljáró bíróságok e körben.
- [24] Helytállóan mutatott rá a másodfokú bíróság arra is, hogy a bizonyítási eljárás nem léphet túl a rendkívüli lemondásban közölt indokolás keretein. Az ellenkező álláspont lehetővé tenné, hogy a rendkívüli lemondás jogosságát olyan új lemondási okra alapítsa, amelyet az írásbeli lemondásában a törvényben meghatározott határidőben és módon nem közölt. Ebből az következik, hogy a rendkívüli lemondásban eredetileg közölt lemondási okon, illetve okokon felül további lemondási okot a munkaügyi perben nem lehet bizonyítani (LB MK 95. számú állásfoglalás III.). Ennek megfelelően jogszerűen mellőzték az azzal kapcsolatos bizonyítási eljárás lefolytatását az eljáró bíróságok, hogy milyen folyamatok vezettek a felperes lemondó nyilatkozata megtételéhez.
- [25] Ugyancsak kellő alap nélkül állította a felülvizsgálati kérelem azt, hogy a felperes a bíróságok megállapításával ellentétben eleget tett együttműködési kötelezettségének. Nem azt rótták a felperes terhére, hogy a polgármester levele megérkezését megelőzően nem folyt a felek között egyeztető eljárás, hanem azt ítélték az Mt. 6. § (2) bekezdésében megjelölt együttműködési kötelezettségbe ütköző felperesi magatartásnak, hogy amennyiben bizonytalan volt a levél tartalmában a felperes, a polgármester megkeresése és a vele történő egyeztetés hiányában élt az azonnali hatályú jogviszony megszüntetés jogintézményével.
- [26] Az eljáró bíróságok mérlegelésében a fent kifejtettek szerint

logikai ellentmondás nem volt kimutatható, ezért a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését.

- [27] Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet 3. oldal 1. bekezdésében foglaltak felülvizsgálatát kérte.
- [28] A Pp. 271. § (1) bekezdésének d) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak a jogerős határozatnak csupán az indokolása ellen. Mivel az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében csupán a jogerős ítélet indokolása egy bekezdésében foglaltakat sérelmezte, az érdemi döntést azonban nem, a Kúria az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét a Pp. 273. § (2) bekezdés a) pontja alapján hivatalból elutasította.
- [29] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [30] A pervesztes felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére, míg a munkavállalói költségkedvezményre való jogosultságára tekintettel a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a értelmében az állam viseli.
- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felperes kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. április 18.

. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke , Dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző